

Høgskulen på Vestlandet

Bacheloroppgave (Regnskap)

ØKB3111

Predefinert informasjon

Startdato:	19-04-2018 14:54	Termin:	2018 VÅR
Slutt dato:	03-05-2018 14:00	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Bacheloroppgave - med muntlig presentasjon		
SIS-kode:	203 ØKB3111 1 PRO-1 2018 VÅR		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Kandidatnr.: 5

Informasjon fra deltaker

Tittel *: Hvordan påvirkes regnskapsføreryrket av teknologi?

Tro- og loverklæring *: Ja **Inneholder besvarelsen** Ja
konfidensiell materiale?:

Jeg bekrefter at jeg har Ja
registrert oppgavetittelen
på norsk og engelsk i
StudentWeb og vet at
denne vil stå på
vitnemålet mitt *:

Gruppe

Gruppenavn: (Anonymisert)

Gruppenummer: 6

Andre medlemmer i Deltakeren har innlevert i en enkeltmannsgruppe
gruppen:

Jeg godkjenner avtalen om publisering av bacheloroppgaven min *

Ja

Hvordan påvirkes regnskapsføreryrket av teknologi?

Bacheloroppgave utført ved

Høgskulen på Vestlandet – studiested Haugesund, utdanning økonomi og administrasjon

Av: Maren Grindheim

Dette arbeidet er gjennomført som ledd i bachelorprogrammet i økonomi og administrasjon ved Høgskulen på Vestlandet og er godkjent som sådan. Godkjennelsen innebærer ikke at HVL innestår for metodene som er anvendt, resultatene som er fremkommet og konklusjoner og vurderinger i arbeidet.

Haugesund

2018

Bacheloroppgavens tittel: Hvordan påvirkes regnskapsføreryrket av teknologi?

Student 1

(Sign)

Navn på veileder: Johnny Velde-Jensen

Gradering: *Offentlig / ikke offentlig.*

(Tidsbegrensning på eventuell gradering:) *Graderingen oppheves dato år*

Sammendrag

Teknologien er i stadig utvikling og overtar mer og mer på markedet. Det spås at mange arbeidsplasser vil forsvinne som følge av denne utviklingen. Regnskapsføreryrket er et av disse yrkene. Teknologien har allerede påvirket regnskapsføreryrket i stor grad de siste tiårene. Mange av regnskapsførerens arbeidsoppgaver er blitt automatisert.

Tema og problemstillingen i denne oppgaven omhandler hvordan teknologien har påvirket utviklingen av regnskapsførerens rolle og oppgaver. Oppgaven er begrenset til å omhandle de siste års utvikling innen teknologi. Med det menes utviklingen fra penn og papir til dataløsninger og nettbaserte systemer.

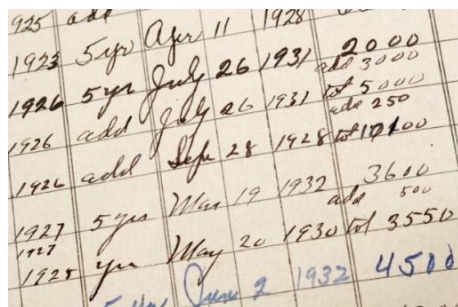
Det ble foretatt en litteraturstudie for å finne ut hva som er kjent rundt problemstillingen. Disse erfaringene ble så brukt til å gjennomføre intervju med personer som er aktuelle for problemstillingen.

I resultatet av drøftingene kom det frem at regnskapsføreren påvirkes av teknologien i stor grad og at mange av hans oppgaver vil bli automatisert, men at han ikke er utrydningstruet av den grunn. Han vil heller få endring i rolle og oppgaver. Mer rådgivning og kontrollering fremfor manuell bokføring.

Innhold

Sammendrag.....	3
Kapittel 1 - innledning	5
1.1 Presentasjon av tema	5
1.2. Presentasjon av problemstilling	6
1.3 Avgrensninger	6
1.4 Oppgavens struktur	7
Kapittel 2 - Teori	7
2.1. Utvalg av teori.....	7
2.2. Teoretisk grunnlag.....	8
2.2.1 Hva er en regnskapsfører?	8
2.2.2. Fra papir til sky - endringer i regnskapsføringen	9
2.2.3. Endringer som følge av teknologi	9
2.2.4. Dagens situasjon for regnskapsføreren.....	10
2.2.5. Endringer i regnskapsføreryrket	11
2.2.6. Fremtiden for regnskapsføreren.....	13
Kapittel 3 - Metode	14
3.1. Valg av metode.....	14
Kapittel 4 - Analyse	16
4.1 Fra papir til sky – endringer i regnskapsføringen.....	16
4.1.1 Oppsummering og tolkning	17
4.2. Dagens situasjon for regnskapsføreren	18
4.2.1 Oppsummering og tolkning	19
4.3. Endringer i regnskapsføreryrket.....	19
4.3.1. Oppsummering og tolkning	20
4.4. Regnskapsføreren i fremtiden	20
4.4.1. Oppsummering og tolkning	21
Kapittel 5 - Konklusjon	22
Kapittel 6 – Vedlegg	23
6.1. Intervjuguide	23
6.4. Intervju med Sølvi Berge, autorisert regnskapsfører	24
6.5. Intervju med Mona Norheim, regnskapsfører	25
6.6. Intervju med Ole Martin Grindheim, bedriftsleder	27
6.3. Referanseliste	29

Kapittel 1 - innledning

1925	add	Apr 11 1928	
1926	5 yrs	July 26 1931	2000
1926	add	July 26 1931	3000
1926	add	July 26 1931	5000
1926	add	July 26 1931	250
1926	add	Sept 28 1928	1700
1927	5 yrs	Nov 19 1932	3610
1927			500
1928	5 yrs	May 20 1930	3550
1928	5 yrs	June 2 1932	4500

1.1 Presentasjon av tema

Teknologien overtar mer og mer på markedet. Flere og flere yrkesgrupper forsvinner, fordi arbeidet de gjør kan utføres av maskiner. For eksempel er det ikke lenge siden det satt mennesker i bomstasjoner over hele landet. Disse jobbene har maskinene nå overtatt.

De siste årene har det vært mye snakk om at «regnskapsroboter» skal ta over jobbene til regnskapsføreren. Om dette stemmer vet vi ikke enda, men det som er sikkert, er at bransjen er i stor endring. De siste tiårene har det skjedd mye i utviklingen av regnskapsførerarbeidet. Før var oppgaven til regnskapsførere å føre regnskapet rett. Det ble gjort manuelt med penn og papir. Mens nå har regnskapsføreren fått tilgang på pc og teknologi som utgjør en stor del av regnskapsførerens arbeid. Den manuelle transaksjonsmengden går ned, scanning av bilag og filoverføringer øker. I nyere tider har det også kommet internettbaserte regnskapsprogram på markedet.

Jeg ønsker derfor å finne ut hvordan og hvor mye teknologien har påvirket regnskapsføreren og hvordan fremtiden ser ut for regnskapsføreren.

1.2. Presentasjon av problemstilling

«Påvirkes regnskapsføreryrket av teknologi?»

Tema i denne oppgaven er regnskapsføreren. Jeg ønsker å finne ut hvordan teknologi påvirker regnskapsførerenes rolle og arbeidsoppgaver.

Grunnen til at jeg har valgt denne problemstillingen er at jeg er i sluttfasen av bachelorstudiet mitt innen regnskapsprofil. Jeg har lest og hørt mye om at regnskapsbransjen står for fall og ønsker å finne ut om dette stemmer. Jeg undrer meg over om dette er noe som dagens regnskapsførere er bekymret for og har lagt merke til, eller om de tror det bare er «snakk».

1.3 Avgrensninger

Jeg har valgt å avgrense omfanget i denne oppgaven til å gjelde regnskapsføreren og teknologien som påvirker dette yrket.

Jeg ønsker å begrense oppgaven til å gjelde hvordan selve regnskapsføreren blir påvirket og ikke ytre omgivelser. Det vil ikke være fokus på bedriften og forhold rundt den som kan ha innvirkning til teknologisk påvirkning. Det vil heller ikke tas med hvilke konsekvenser den teknologiske påvirkningen har for bedriften.

Undersøkelsen begrenses til å omfatte den norske regnskapsføreren, og ikke den globale. Jeg vil se nærmere på norske forhold – regnskapsførere på norsk jord. Det kunne også vært interessant å sett på om regnskapsførere i andre land også står foran de samme endringene som den norske, men jeg velger å begrense oppgaven til å kun gjelde norske forhold.

Den teknologiske utviklingen har hatt stor innvirkning på regnskapsførerenes rolle i de siste tiårene, men i denne oppgaven velger jeg å legge fokus på den seneste utviklingen innen teknologi som spiller en vesentlig rolle i undersøkelsen. Dette gjelder først og fremst internettbaserte regnskapsprogram og «nettsky».

I denne oppgaven skal jeg analysere hvordan regnskapsførerenes rolle og oppgaver blir påvirket av teknologi. For å samle inn data om dette emnet skal jeg foreta kvalitative intervju med regnskapsførere og en bedriftsleder. Målet er å se påvirkningen av teknologi fra en

regnskapsførerens perspektiv, men velger også å trekke inn en bedriftsleders syn på endringene for regnskapsføreren. Resultatene fra disse intervjuene er utgangspunktet for analysen og drøfting rundt problemstillingen.

1.4 Oppgavens struktur

Oppgaven er delt inn i seks kapitler. I dette første kapitlet har jeg introdusert problemstillingen og bakgrunnen for studien. Jeg har gjort en enkel forklaring til hvorfor jeg synes temaet er aktuelt. I kapittel 2 skal jeg ta for meg teori som jeg synes er relevant for å danne grunnlag for undersøkelsen. Kapittel 3 består av valg av metode for studien og problemstillingen. Metoden jeg ønsker å bruke gir resultat som jeg vil presentere i kapittel 4. Her vil jeg også analysere og drøfte resultatet som jeg har fått i undersøkelsen. I kapittel 5 har jeg kommet frem til en konklusjon med de funnene som er gjort i forhold til problemstillingen. Siste kapittel består av vedlegg med intervjuguide og intervju.

Kapittel 2 - Teori

For å kunne finne svar på problemstillingen har jeg funnet fram til teori som jeg mener er relevant for problemstillingen. Jeg har valgt å dele dette kapitlet opp i to hoveddeler. Første del omhandler utvalget av teori, mens i andre del vil jeg se på teoretisk grunnlag rundt regnskapsføreren og hvordan dagens situasjon er, hvilken teknologi som påvirker regnskapsføreryrket og tilslutt hvordan fremtiden ser ut for en regnskapsfører.

2.1. Utvalg av teori

Ved valg av kilder har jeg valgt ha fokus på artikler og tidsskrift fordi jeg trenger informasjon som gjelder nåtiden. Bøker kan lett bli utdatert og det dukker stadig opp ny informasjon, og jeg ønsker å finne informasjon om hvordan det er i dag. Jeg har derimot bruk noen fagbøker til å hente inn generelt fagstoff.

Ettersom jeg har hatt fokus på artikler og tidsskrift er det viktig å vurdere om disse kildene er pålitelige, de har ikke den samme kvalitetssikringen som bøker.

2.2. Teoretisk grunnlag

I den neste delen vil jeg begynne med en kort forklaring til hva en regnskapsfører er og dens rolle. Deretter vil jeg gå inn på emner som er aktuelle for problemstillingen. Jeg vil begynne med å se på regnskapsføreren, og hvilke endringer som har skjedd, og hvilke endringer som skapes som følge av teknologien. Tilslutt vil jeg se på hvordan fremtiden ser ut for regnskapsføreren.

2.2.1 Hva er en regnskapsfører?

Regnskapsførerens viktigste oppgave er å hjelpe bedrifter med regnskapet. Som regnskapsfører har en ansvar for å registrere og sørge for at alle relevante opplysninger tas inn i regnskapet slik at det blir rett og fullstendig. Regnskapet skal gi en samlet oversikt over den økonomiske situasjon til en bedrift (Utdanning.no, 2017). Føring av regnskap innebærer å gi en helhetlig oversikt som kan gi grunnlag for beslutning for både interne og eksterne interessenter, basert på tilfredsstillende bokføring, samt intern kontroll (Moen & Havstein, 2009).

I hovedsak er regnskapsførerens rolle å føre et regnskap. Men en regnskapsfører kan ha mange ulike roller. Rollene kan variere fra en vanlig bokfører til mer rådgivende og strategiassisterende rolle. Andre arbeidsoppgaver som regnskapsføreren kan ha er for eksempel å betale regninger, sende fakturaer og betale ut lønn (Utdanning.no, 2017).

2.2.2. Fra papir til sky - endringer i regnskapsføringen

Det var ikke før på 1980-tallet at det ble begynt med elektronisk databehandling av regnskapet. Før den tid ble innføring av transaksjoner gjort med blyant og manuelle summeringer. Det var tidkrevende og stor risiko for feil. Etter 1980 ble bokføringen mye enklere. Da kunne summeringer gjøres elektronisk, overføringer av informasjon ble lettere og det ble enklere å gjøre korrigeringer i bokføringen.

Etter innføringen av elektronisk databehandling av regnskapet på 1980-tallet har det skjedd mye innen teknologiområdet for å automatisere regnskapsprosesser. Prosesser som bidrar til å effektivisere regnskapsavslutningsprosessen. En har fått systemer for automatisering av fakturaer og lønnsystemer. Systemene kunne også gjøre automatiske avstemminger av ulike typer konti og mellom ulike element i systemet (Brørs & Sellæg, 2015, s. 307-318).

Rundt år 2000 ble det introdusert skybaserte løsninger på markedet (Vorpenes, 2016). Disse nye teknologiske systemene vil jeg forklare nærmere under neste avsnitt.

2.2.3. Endringer som følge av teknologi

Teknologi er definert som «læren om teknikker» (Gursli-Berg & Rosvold, 2018). For en regnskapsfører innebærer teknologi digitale løsninger som overtar prosesser og oppgaver.

Det blir mer og mer vanlig med automatisering av regnskapsprosesser. Automatisering er ifølge Andersen (2015) definert som: «... teknikken å få systemer til å fungere uten, eller med liten grad av menneskelig medvirkning.»

Ny teknologi har gjort det mulig å lage en felles plattform der det kan jobbes på, og dette kalles «nettsky». Regnskapsføreren kan dermed arbeide med regnskapet nesten hvor som helst så lenge han har datamaskin med internetttilgang. Det er også en fordel for ledelsen som kan få tilgang til systemet for å legge inn informasjon eller se hvordan ting er gjort. Her kan informasjon lagres og arbeides med uavhengig av lokasjon. Løsningene kan også brukes via nettbrett eller smarttelefon. Regnskapssystemet kan driftes hos en ekstern leverandør som har

sine egne servere og kommunikasjonsløsninger som kunden kan koble seg opp til med sin egen datamaskin via internett (Hans Christian Ellefsen, 2016).

Tidligere lå regnskapsprogrammene stasjonert på datamaskinen, men ved bruk av regnskapsprogram i «skyen» kan regnskapsføringen gjøres hvor som helst. Dette har ført til at mange små bedrifter velger å overlate regnskapsføringen til en ekstern regnskapsfører i en regnskapsbedrift fremfor å ha en ansatt i bedriften. En av grunnene til dette er fordi de ikke har rette kompetansen selv, men også fordi bedriften kan redusere kostnader (Moen & Havstein, 2009). Ofte er prisen på slike program basert på faktisk bruk i motsetning til tradisjonelle programmer som har dyre lisenser.

Som følge av ny teknologi har en fått mulighet til å ha automatisk håndtering av inn- og utgående fakturaer, betalinger, lønnskjøringer osv., men også en rekke systemer som kan foreta automatiske avstemminger av ulike konti. «Det er da for eksempel ingen grunn til at det skal være avvik mellom lagersystemet og hovedboken. Det burde være tilstrekkelig å kontrollere at lagerreskontroen er riktig, da vil hovedboken automatisk være riktig om systemet er satt opp på rett måte» (Brørs & Sellæg, 2015, s. 307-318).

2.2.4. Dagens situasjon for regnskapsføreren

Dagens regnskapsfører har mye mer digitale hjelpemidler tilgjengelig enn før, og mye av kommunikasjonen og transaksjoner skjer digitalt og over internett. Det skjer stadig nye forenklinger i form av automatisering, men allikevel viser undersøkelser at de aller fleste norske selskaper bruker mye tid og ressurser på regnskapsføringsarbeidet (Brørs & Sellæg, 2015, s. 307-318).

Som følge av at dagens regnskapsfører har mye mer teknologiske hjelpemidler tilgjengelig, stilles det større krav til regnskapsføreren nå enn før. Det er ikke lenger nok å kunne regnskapsfaget, en må ha systemkompetanse (Spandow, 2014).

Skybaserte regnskapsprogram er fortsatt ganske nytt for mange av dagens regnskapsførere, og mange benytter seg fortsatt av regnskapsprogram som er lokalt på datamaskinen. I en undersøkelse gjort av Regnskap Norge i 2016 blant sine medlemsbedrifter om hvilke regnskapssystem de forskjellige medlemsbedriftene bruker, kom det frem at 81 % av

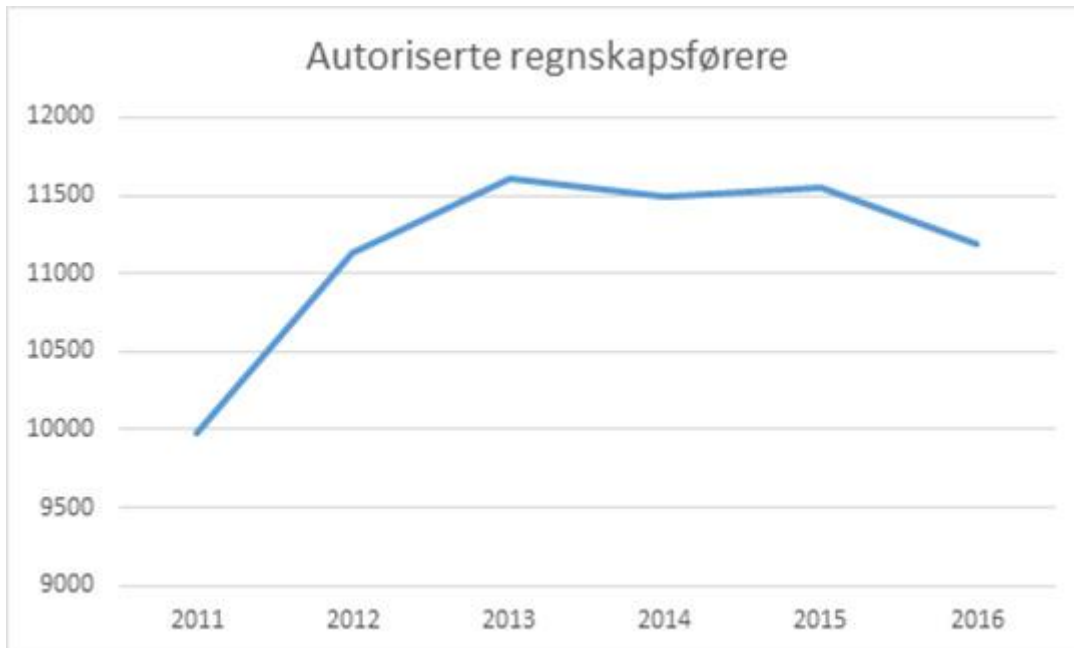
regnskapsbedriftene benytter fortsatt systemer med lokal installasjon. Kun 19 % benytter en 100 % «skybasert» løsning (Vorpenes, 2016).

2.2.5. Endringer i regnskapsføreryrket

I 1993 ble loven om autorisasjon innført, jf. lov 18. juni 1993 nr. 109. I følge denne loven må en være autorisert regnskapsfører for å kunne føre regnskap for andre. I årene etter dette har det vært en jevn økning av regnskapsførere.

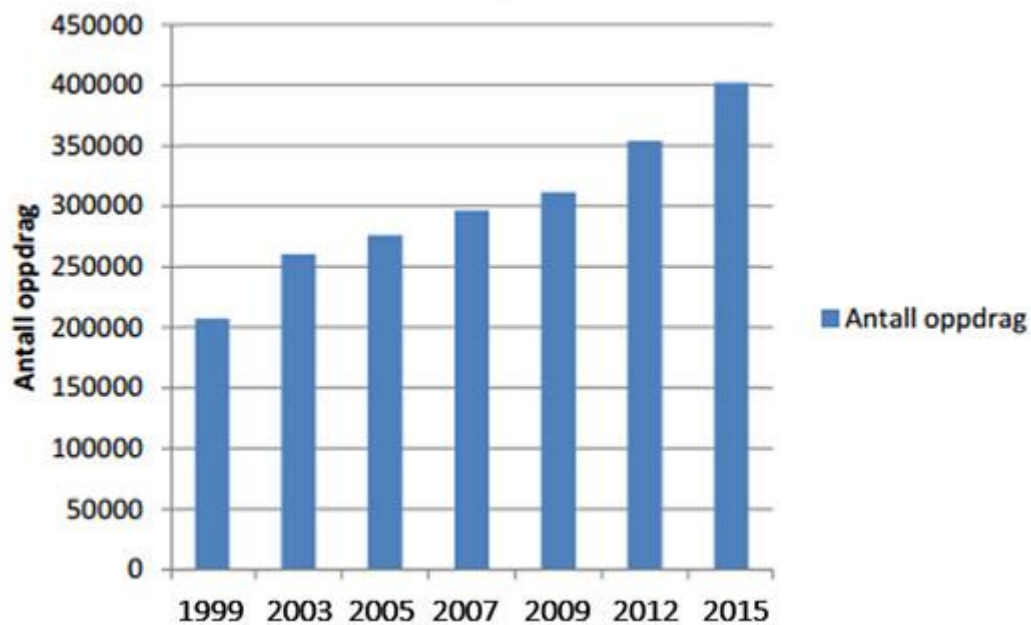
I 2011 ble loven om revisjonsplikt opphevet (jf. revisorloven, 1999, § 2-1.). Før 2011 hadde alle aksjeselskap plikt til å ha revisor, men etter endringen i 2011 kan noen selskaper velge bort revisjon av årsregnskapet under visse vilkår og forutsetninger. Som følge av dette har antall regnskapsførere økt som følge av at mange revisorer nå ønsket å tilby samme tjenester som en autorisert regnskapsfører (Sticos, 2017).

I 2014 har økningen stoppet opp, og i 2016 har antall regnskapsførere hatt en markert nedgang. Figur 1 viser en oversikt over denne utviklingen.

Figur 1: utvikling i antall autoriserte regnskapsførere fra 2011 til 2016 (Finanstilsynet, 2016).

Selv om antall autoriserte regnskapsførere har hatt en nedgang viser rapport fra Finanstilsynet (2016) vekst i antall oppdrag, men også i omsetning. Figur 2 viser en oversikt over økningen i antall oppdrag for autoriserte regnskapsførere fra 1999 til 2015.

Figur 2: Utvikling i antall oppdrag for autoriserte regnskapsførere fra 1999 til 2015 (Finanstilsynet, 2016).

Rapporten fra Finanstilsynet (2016) viser også at det er de større regnskapselskapene som øker, mens det er nedgang i de små selskapene med ett eller flere færre årsverk.

Rapporten fra Finanstilsynet (2016) viser også at utdanningsnivået for regnskapsførerutdanning har økt. Det er færre autoriserte regnskapsførere som har mindre enn 3 års høyere økonomisk utdanning, og økning i antall autoriserte som har høyere økonomisk utdanning på 3 år eller mer.

2.2.6. Fremtiden for regnskapsføreren

Som nevnt i innledningen har det vært mye snakk om at «roboter» skal ta over regnskapsførerens jobb. Det er ikke snakk om vandrende roboter som skal sitte ved kontorpulten, men heller ytterligere automatisering ved hjelp av en form for dataprogrambaserte maskin som utfører bestemte oppgaver. Det er heller ikke sannsynlig at de skal ta jobben fra regnskapsføreren, men heller at arbeidstypen endres fra bokføring og avstemminger til mer overvåking og kontrollering av prosessen.

Undersøkelse i Aftenposten (2015) basert på forskningsrapport sier at regnskapsføreryrket med 98 % sannsynlighet vil bli automatisert i løpet av de neste tjue årene. Det diskuteres om dette stemmer, men en ting som er sikkert, er at store deler av prosessene rundt finansiell rapportering vil bli automatisert og at arbeidsoppgavene for regnskapsførere vil endre seg betydelig. Det vil bli mer fokus på kontrollering og analysere hva som kan gå galt, og sette inn automatiske kontroller.

Selv om mange av prosessene og oppgavene innen regnskapsføring kan bli automatisert, og det trengs færre til å gjøre jobben, er likevel regnskap et fag som krever faglige vurderinger som oppfyller ulike krav. Det kan forventes at det blir færre regnskapsførere, men at de som jobber som regnskapsfører har høyere kompetanse enn tidligere.

Utviklingen går i retning av at man håndterer flere transaksjoner fordelt på færre regnskapsførere, lager rapporter raskere og til bedre kvalitet enn før. Dette betyr kanskje at antallet tradisjonelle regnskapsførere vil gå ned, mens antall rådgivere og kontrollører som utfører analyser vil øke (Brørs & Sellæg, 2015, s. 307-318).

Kapittel 3 - Metode

I dette kapittelet skal jeg ta for meg hvilken metode som ble valgt for å best mulig finne svar på problemstillingen: «*Påvirkes regnskapsføreryrket av teknologi?*».

3.1. Valg av metode

Metode handler om hvordan en skal gå frem for å få informasjon fra virkeligheten, og hvordan denne informasjonen skal analyseres (Johannessen, Christoffersen & Tufte, 2011, s.33). Med utgangspunkt i problemstillingen kommer jeg frem til metoden jeg ønsker å benytte. Grunnlaget for å velge en bestemt metode er at den gir oss gode data, og belyser problemstillingen som en vil ha svar på. Det dreier seg om å velge den metoden som gjør det mulig å undersøke om antagelser stemmer overens med virkeligheten eller ikke. Det må derfor velges en metode som på en objektiv måte kan gi belegg for at disse antagelsene stemmer overens eller ikke (Johannessen, Christoffersen & Tufte, 2011, s. 33).

Jeg ønsker å finne svar på hvordan teknologi har påvirket regnskapsføreryrket opp igjennom tidene, og har med det som grunnlag valgt kvalitativt intervju. I følge Kvale og Brinkmann (2009, s. 143) karakteriseres et kvalitativt forskningsintervju som en samtale med en struktur og et formål.

Grunnen til at jeg har valgt kvalitativt intervju er fordi problemstillingen dreier seg om regnskapsførerens oppfatninger og erfaringer, og det krever dypere forståelse enn ved å gjøre en kvantitativ undersøkelse. I en kvantitativ tilnærming blir det i hovedsak gjennomført en spørreundersøkelse med svaralternativer. Det er da ikke åpent for tilleggsspørsmål eller at informanten kan komme med sine egne innspill.

Dersom jeg hadde hatt mer tid og ressurser, kunne jeg ha gjennomført en kvantitativ undersøkelse i tillegg til intervjuene for å undersøke blant annet endringer i graden av arbeidstimer hos regnskapsførerne, hvor mye tid regnskapsførere bruker på arbeidsoppgavene

nå enn før og lignende, for å få mer tallmessige perspektiv enn jeg har fått ved å kun benytte kvalitativ undersøkelse.

Med de begrensninger jeg har av tid og ressurser fant jeg ut at det vil være mest nyttig å bruke en kvalitativ metode. Det kan gjøres nesten overalt og gjør at en kan få fyldige og detaljerte beskrivelser fra informantene. Fordi det gir informantene større frihet til å uttrykke seg enn dersom det var spørreskjema. Informantene kan selv være med på å bestemme hva som tas opp i intervjuet. Og det er da menneskers erfaringer og oppfatninger kommer best fram.

Analyseenhetene som er brukt i denne oppgaven kan deles inn i to kategorier: primær- og sekundærkilder. Primærkilder er direkte kilder, mens sekundærkilder er kilder der man bruker en forfatter som henviser til den opprinnelige publikasjonen (Johannessen, Christoffersen & Tufte, 2011, s. 441)

Primærkildene mine var informanter som jeg intervjuet personlig. Grunnen til at disse ble valgt er fordi jeg ønsket å få et innsyn i hvordan dagens situasjon er for regnskapsføreren og hvordan regnskapsføreren har blitt påvirket av teknologi.

Sekundærkildene mine er analyseenheter hentet fra litteratur i form av to artikler. Begge artiklene består av intervju av personer som har ytret seg om teknologiens innvirkning på regnskapsbransjen.

Ettersom jeg arbeider alene med denne oppgaven, og har begrenset med tid og ressurser til å gjennomføre mange intervjuer, har jeg valgt å gjennomføre i alt tre intervjuer. To med regnskapsførere, og et med en bedriftsleder. Intervjuene ble lagt opp til å være «semistrukturerte» med en overordnet intervjuguide som utgangspunkt, men med mulighet for variasjon og tilpasning.

Intervjuguiden ble utarbeidet med en liste over temaer og generelle spørsmål som skal gjennomgås i intervjuet, men med muligheter for å tilpasse ettersom hva som kommer frem i intervjuet. Intervjuguiden ligger som vedlegg 6.1. Ettersom det ble gjennomført to intervju med regnskapsførere, var intervjuguidene ganske like for disse to, mens litt annerledes for bedriftslederen. Men det ble tatt utgangspunkt i samme spørsmål til bedriftslederen som til regnskapsførerne, bare med en litt annen vinkling av spørsmålene. Grunnen til at jeg valgte å intervju en bedriftsleder er for å få et annet perspektiv på regnskapsførerrollen, enn regnskapsføreren selv.

Jeg valgte å intervju en regnskapsfører som er ansatt i en bedrift og en autorisert regnskapsfører i et regnskapsførerbyrå. Grunnen til det er fordi jeg tror det kan være ulikheter mellom dem med tanke på teknologiens innvirkning i bedrifter og regnskapsbyrå.

Intervjuene ble utført muntlig på arbeidsplassen til de ulike informantene. Det ble brukt en digital opptaker samt gjort notater under intervjuet. Intervjuene hadde en varighet på 15-20 minutt. Senere ble intervjuene transkribert til tekstform (vedlegg 6.2 – 6.4).

Det kan vurderes om disse kildene er pålitelige, og er representative. Det bør også tas i betraktning at utvalget av informanter er lavt. Det kan generelt vurderes om innhentet informasjon fra utvalg er representative for virkeligheten.

Etter at intervjuene er gjennomført blir funnene tolket og analysert.

Kapittel 4 - Analyse

I dette kapittelet vil jeg presentere en oppsummering av hva jeg har funnet ut i undersøkelsen som ble gjort. Jeg har bare tatt med det som er relevant for problemstillingen. Først vil jeg analysere og forklare funnene, og deretter gjøre en oppsummerende tolkning under hvert tema. Kapittelet presenteres med nesten samme momenter som i teoridelen, og har derfor følgende undertema:

- 1) Fra papir til sky – endringer i regnskapsføringen
- 2) Dagens situasjon for regnskapsføreren
- 3) Endringer i regnskapsføreryrket
- 4) Fremtiden for regnskapsførere

4.1 Fra papir til sky – endringer i regnskapsføringen

Sølvi Berge forteller at hun ikke synes regnskapsføringen har forandret seg så veldig mye siden hun startet i bransjen, men at det kommer alltid nye regler og krav. Hun forteller at siden hun begynte som regnskapsfører har det blitt mindre fysisk føring av bilag, og mer «scanning» av dokumenter inn i et datasystem.

Berge forklarer at ved å scanne bilag inn i datasystemet blir det lettere å finne igjen bilag. Hun sier at en slipper å ha papirene i perm og slipper arbeidet med å lete i permer når en skal finne igjen bilag o.l. Men hun synes at selve bokføringen er den samme.

Sølvi Berge sier også at når hun begynte på Handelsskolen lærte de å føre regnskap for hånd med penn i bøker.

Mona Norheim hos Etne Auto forteller at det har blitt mer og mer data: *«når jeg begynte, laget jeg fakturaer ut i fra håndskrevne notater. Det var mye på papir, men det var jo noe data»*.

Mona Norheim har nylig gått over til regnskapsprogram i skyen. Tidligere har de hatt lokalstasjonert regnskapsprogram. Hun sier at nå gjøres mye på PC, men at det jobbes fortsatt også på papir. Hun forteller at det er lettere å finne igjen bilag, i motsetning til hvordan det var før.

Hun har ikke merket noen endring i selve bokføringsarbeidet, men heller at det blir mer krav til kontrollering.

Administrerende direktør i Amesto, Arild Spandow har i 2014 fortalt til Finansavisen om hvordan regnskapsbransjen var under hans oppstart: *«Da jeg begynte i bransjen på 90-tallet førte vi regnskapet for hånd på papir. Det var kun et par mann på kontoret som hadde tilgang til en datamaskin»*.

Bedriftsleder Ole Martin Grindheim opplever at det skjer stadig endringer i regelverket og måten regnskapsføringen gjøres på.

4.1.1 Oppsummering og tolkning

Etter at teknologien gjorde sitt inntog på 1980-tallet har regnskapsføringen vært gjennom en stor utvikling. Regnskapsføringsarbeidet har gått fra penn og papir til automatisering av prosesser på relativt kort tid.

Analyseenhetene er stort sett enig i at mye av bokføringsarbeidet er det samme, men at teknologien heller har gjort prosessene enklere. Det er enighet om at det er blitt mindre fysisk bokføring og manuell bilagshåndtering. Datasystemer har tatt over mye av dette arbeidet.

4.2. Dagens situasjon for regnskapsføreren

Som bedriftsleder sier Ole Martin Grindheim at han har høyere forventninger til regnskapsføreren nå enn før. Han uttaler at: *«De skal levere resultat. Det blir også mer og mer utfordrende å drive butikk for å få det til å bli lønnsomt, og en er da avhengig av å ha tett og god regnskapsførsel»*. Han mener det er viktig å ha regnskapsfører tett på bedriften for å ha god kontroll.

Ole Martin Grindheim uttaler også at han oppfatter at dagens regnskapsførere har mye ny teknologi som gjør at hverdagen deres blir lettere.

Mona Norheim forteller at hun synes at det er mer og mer som må kontrolleres: *«Det er mer og mer som skatteetaten skal ha grep om. Det er så mye mer rapportering, så mye mer vi må vite, gjøre og følge»*. Hun synes ikke at det er så bra for små bedrifter som må kunne så mye, og tror det vil stoppe mange som ønsker å drive med noe.

I følge Tore Jahren er det viktig å ta i bruk teknologien, og at det nødvendig å gå over til «skyen» for å henge med i markedet. Han uttaler: *«Kundene har nå behov for raskere, oppdatert regnskap, forenklinger og muligheten til å være inkludert i regnskapssystemet selv»*.

I følge Tore Jahren er dagens regnskapsfører mye mer tilgjengelig for kunden enn før. For bedrifter som benytter regnskapsprogram i skyen, kan regnskapsføreren ha regnskapet og all informasjon med seg overalt; *«Satt på spissen kan kunden være på en solseng i syden, og vi sitter på hytta og jobber mer effektivt enn vi har gjort tidligere.»*

Arild Spandow uttalte i 2014 til Finansavisen: *«Det er ikke lenger nok å kunne regnskapsfaget, du må også ha god systemkompetanse for å kunne benytte funksjonalitet til å effektivt produsere regnskap av høy kvalitet. I 2014 er teknologi og systemer en stor og viktig del av regnskapsførerens hverdag.»*

Spandow fortalte også om forventninger det var til regnskapsfører før: *«Forventningene hos kunden var lave. Regnskap var noe man måtte ha, ikke noe man brukte som strategisk styringsverktøy for bedriften.»*

4.2.1 Oppsummering og tolkning

Analyseenhetene ser at teknologi er en stor og viktig del av hverdagen. Dagens regnskapsfører er ikke det samme som han tidligere var. Han har mye mer digitale hjelpemidler tilgjengelig enn før. Det er viktig for dagens regnskapsførere å ta i bruk teknologien og henge med i tiden for å kunne overleve.

Det stilles større krav til regnskapsføreren i dagens marked. Det er ikke nok å kunne regnskapsfaget, en må også ha systemkompetanse. De siste årene har arbeidsoppgavene og rollen til regnskapsføreren endret seg. Dagens regnskapsfører har nye oppgaver i form av kontrollering og strengere krav og regler som skal følges. Tidligere var det bare viktig at regnskapet var rett, mens nå kreves det også mye tettere relasjon mellom regnskapsfører og bedriften.

Teknologien har gjort dagens regnskapsfører er mer tilgjengelig enn før. Med regnskapsprogram i skyen, kan han jobbe med regnskapet nesten hvor som helst, så lenge han har internettilgang.

4.3. Endringer i regnskapsføreryrket

Sølvi Berge er autorisert regnskapsfører, og er dermed pålagt en viss mengde kursing. Hun forteller også at det er en del mer krav for å bli autorisert nå enn det var når hun utdannet seg.

Administrerende direktør i Amesto AccountHouse, Siri Nilssen uttaler til Finansavisen i 2014 at kompetanse hos dagens regnskapsførere er viktig; *«Slik markedet ser ut i dag går vi bort fra den tradisjonelle regnskapsmedarbeideren. Stillingsbeskrivelsen har utviklet seg til å bli tredelt: fag, system og mennesker. Våre regnskapsmedarbeidere skal produsere regnskap av høy kvalitet, de skal ha god systemkompetanse og være kundens sparringspartner og rådgiver».*

Spandow sier også at det er blitt mye mer viktigere å ha systemkompetanse enn før. Når de skal ansette regnskapsførere er det teknologiske regnskapsførere som er attraktive.

Bedriftsleder Ole Martin Grindheim sier at han tror endringer i regnskapsføreryrket delvis påvirkes av teknologi og delvis av at endringer i lover og regler. Han tror at mengden av selve bokføringen går ned som følge av ny teknologi som gjør det enklere.

4.3.1. Oppsummering og tolkning

Det innsamlede materialet tyder på at endringer i regnskapsføreryrket skyldes teknologi, men også at lover og regler har en effekt på endringene. Vesentlige lover som loven om autorisasjon og oppheving av revisorloven viser dette.

Teorien viser at antall autoriserte regnskapsførere synker, mens mengden oppdrag per regnskapsfører øker. Det er nok på grunn av at teknologien har innvirkning i form av automatisering av mange av regnskapsførerens oppgaver.

Det er enighet blant respondentene at det er større krav til regnskapsføreren nå enn før. Både utdanningsnivået er større, men også arbeidskrav om hvilken kompetanse regnskapsføreren har. Før var det nok å kunne regnskapsføre, men nå må regnskapsføreren ha systemkompetanse og være rådgiver for bedriften.

4.4. Regnskapsføreren i fremtiden

Sølvi Berge uttaler at det spås at regnskapsføreryrket skal bli automatisert og at alt skal gå på data, men det har hun ikke noe tro på. Hun tror ikke at regnskapsførerne blir overflødige av den grunn. Hun tror at det heller blir endringer i arbeidsoppgaver. At det blir mindre manuell bokføring og heller mer som skal kontrolleres og at regnskapsføreren vil bli mer rådgivende.

Men Berge tror nok at noen av arbeidsoppgavene til regnskapsføreren vil forsvinne i fremtiden som følge av lettere systemer.

Tore Jahren presiserer at det stadig er regnskapsføringen som er det viktigste å fokusere på: *«Det viktigste for regnskapsførere nå og i fremtiden er å bistå til et korrekt og oppdatert regnskap for kunden.»*

Jahren sier at det har skjedd mye de siste årene og tror nok det vil skje store endringer i fremtiden. Han mener at det er viktig å ta i bruk fremtidig teknologi og råder alle til å utnytte muligheter.

Mona Norheim tror at teknologien kommer til å påvirke mer i fremtiden, men at fremtiden er god for regnskapsføreren. Hun sier at selv om systemer blir bedre, så er det nok bruk for regnskapsførere og den kompetansen de har.

Ole Martin Grindheim uttaler at han tror at regnskapsførere vil bli mer rådgivere enn bokfører i fremtiden. Han tror at ny teknologi vil gjøre at selve arbeidet med bokføringen vil gå ned, og at det vil bli større behov for rådgivning blant bedriftene.

4.4.1. Oppsummering og tolkning

Mye tyder på at den teknologiske utviklingen kommer til å fortsette i fremtiden også. De fleste funnene som er gjort i analysen omhandler at den teknologiske utviklingen leder til at det vil bli endringer i regnskapsførerens rolle. Han vil få nye arbeidsoppgaver. Teknologien vil nok overta mange av de oppgavene som regnskapsføreren har i dag. Mange av de tidligere arbeidsoppgavene til regnskapsføreren som manuell bokføring vil bli byttet ut med rådgivning, analyse og kontrollsikring.

En av funnene som er verdt å legge merke til er at det er litt ulikt syn på hvordan teorien fremstiller fremtiden til regnskapsføreren og det inntrykket jeg fikk av analyseenhetene. Mye av den innsamlede teorien fremstiller at yrket vil bli automatisert og muligens forsvinne, mens regnskapsføreren selv er ikke bekymret for dette og tror at yrket vil bestå i fremtiden.

Som følge av at mange av prosessene og oppgavene blir automatisert, forventes det at det blir færre regnskapsførere i fremtiden, men at det stilles større krav til kompetanse. Det vil bli flere transaksjoner på færre regnskapsførere. Det er viktig for regnskapsførere å ta i bruk ny teknologi for å kunne overleve.

Selv om mye vil bli automatisert, trengs det likevel faglig kompetanse. Regnskapsføreryrket er et veldig viktig yrke. Det er viktig for bedriften å ha et rett og ordentlig regnskap slik at

bedriften kan bruke det som et verktøy i driften. Bedriftsleder Ole Martin Grindheim nevner at det blir vanskeligere og vanskeligere å drive butikk, og at det er derfor veldig viktig å ha en god regnskapsfører med kompetanse som en kan støtte seg på.

Kapittel 5 - Konklusjon

Utgangspunktet og bakgrunnen for undersøkelsen var å finne svar på hvordan regnskapsføreryrket påvirkes av teknologi.

Teknologien overtar mer og mer. Med undersøkelser som sier at regnskapsføreryrket sannsynligvis vil bli automatisert i løpet av de neste tjue årene i bakhodet, startet det med at jeg fikk inntrykk av at teknologi skulle ta over hele regnskapsbransjen og at fremtiden for regnskapsføreren var dårlig.

Selv om studien er basert på intervju med et relativt lite utvalg, opplever jeg etter å ha gjennomført denne undersøkelsen at teknologien har hatt relativ stor innvirkning på regnskapsføreren. Den har innvirkning i form av automatisering av prosesser og datasystemer som overtar det manuelle bokføringsarbeidet.

Jeg har fått inntrykk av at det er mer krevende å være regnskapsfører i dag. Det er ikke nok for dagens regnskapsfører å kunne regnskapsfaget, han trenger systemkompetanse og kunne bistå bedriften.

Den innsamlede informasjonen tyder på at konsekvensene av teknologiens innvirkning på yrket er at regnskapsføreryrket heller kommer til å endre seg mye fremfor å bli utryddet. Regnskapsførere i fremtiden vil bli frigitt fra mange av sine tidligere manuelle oppgaver og gå over til nye oppgaver som kontrollering og rådgiving.

Jeg tror nok ikke den teknologiske utviklingen stopper enda. Dersom regnskapsføreren klarer å ta imot ny teknologi og muligheter, og tilpasse seg til endringer, så vil nok regnskapsføreren bestå i lang tid fremover.

Kapittel 6 – Vedlegg

6.1. Intervjuguide

Mitt navn er Maren Grindheim. Som en del av en bachelorstudie i økonomi og administrasjon skriver jeg en bacheloroppgave som omhandler regnskapsføreren og hvordan den blir påvirket av teknologi.

Det har vært mye snakk om at regnskapsbransjen skal bli automatisert og at regnskapsføreren vil forsvinne. Jeg er derfor nysgjerrig på om dette stemmer.

Jeg fant ut at undersøkelsen bør støttes opp under intervju med personer som jobber innenfor bransjen eller er nært relatert til bransjen.

Spørsmål:

1. Hvor lenge har du jobbet som regnskapsfører?
2. Hvordan har regnskapsføringen endret seg opp igjennom tidene?
3. Hvordan oppfatter du at dagens situasjon er for regnskapsførere?
4. Påvirkes endringene av teknologi?
5. Tror du teknologien kommer til å fortsette å påvirke?
6. Hvordan tror du fremtiden er for regnskapsførere?
7. Noe annet viktig?

6.4. Intervju med Sølvi Berge, autorisert regnskapsfører

Hvor lenge har du jobbet som regnskapsfører?

Jeg har jobbet som regnskapsfører siden 2008, ble autorisert i 2013.

Hvordan har regnskapsføringen endret seg opp igjennom tidene?

I de ti årene jeg har ført regnskap, så jeg synes ikke det har forandret seg så veldig. Men det er jo alltid nye regler og krav som en må holde seg oppdatert på.

Når jeg gikk på Handelsskolen lærte vi å føre regnskap for hånd i bøker, det var litt tungvint, nå er det heldigvis gode dataprogrammer.

Jeg er jo autorisert regnskapsfører og er dermed pålagt en viss mengde kursing. Det er jo også en del mer krav til å bli autorisert nå enn når jeg utdannet meg.

Hvordan oppfatter du at dagens situasjon er for regnskapsførere?

Det snakkes jo mye om at alt skal gå på data. Men jeg tror ikke at regnskapsførerne blir overflødige av den grunn. Jeg tror heller det blir mer og mer som skal kontrolleres og dobbeltsjekkes. Det er mange frister som skal overholdes. Jeg tror ikke det blir noe lettere i «dataverden».

Påvirkes endringene av teknologi?

Det blir gjerne bedre systemer, men ikke selve regnskapsføringen. Den er den samme. Innsending av for eksempel merverdiavgift, lønnsinnberetninger, årsoppgjør og lignende skjer kun via Altinn. Ikke manuelle innleveringer.

Tror du teknologien påvirker mer i fremtiden?

Jeg føler ikke akkurat det. Regnskapsføringen er det den er. Siden jeg begynte har det blitt mer «scanning» av dokumenter. Så det blir kanskje mindre fysisk føring av bilag. Med scanning så har en bilagene i systemet, og en slipper å ha papirene i perm og slipper å lete etter bilag i permene.

Jeg tror det blir mer og mer skytjenester. Da er regnskapet mer tilgjengelig for kunden.

Hvordan tror du fremtiden er for regnskapsførere?

Det er nok som jeg nevnte tidligere at det spås at det blir automatisert, men det tror jeg ikke noe på. Jeg tror nok regnskapsføreryrket består så lenge jeg lever. Men det blir kanskje endringer i arbeidsoppgavene. Kanskje ikke så mye manuell føring, men heller kontrollering og rådgivning. Analysering og kvalitetssjekking. Å sjekke at alt stemmer.

Men noen av arbeidsoppgavene vil nok forsvinne med lettere systemer.

Noe annet viktig?

Jeg synes regnskapsføreryrket er et veldig viktig yrke. Det er mange som tror at regnskap er veldig enkelt. Det er også veldig viktig å kunne føre regnskap ordentlig slik at kunden eller bedriften kan bruke regnskapet som et verktøy. Både for om det går dårlig slik at han kan se hva som kan forbedres, men også når det går bra. Så regnskap må man ha.

6.5. Intervju med Mona Norheim, regnskapsfører

Hvor lenge har du jobbet som regnskapsfører?

Jeg har jobbet på Etne Auto siden 1996, og ført regnskap siden 2009, så rundt 10 år.

Hvordan har regnskapsføringen endret seg opp igjennom tidene?

Når jeg begynte laget jeg fakturaer ut ifra håndskrevne notater. Det var mye på papir, men det var jo noe data.

Nå er det mye mer data og sånn. Det gjør det enklere, men ikke alltid raskere, synes jeg. Begge deler er bra. Kan ta utskrifter i Visma også, så det jobbes på papir også.

Hvordan oppfatter du at dagens situasjon er for regnskapsførere?

Jeg synes det er ganske bra med de systemene som vi har nå. Det er jo greit å ha det på papir, men alle bilag finner en lett. Visst jeg skal finne igjen noe i det gamle systemet og må inn i arkivet å finne noe så er det mye mer tidkrevende. Veldig bra at en slipper det nå.

Det som jeg synes er minus på en måte er jo det at det er mer og mer skatteetaten skal ha grep om. Det er så mye mer rapportering, så mye mer som vi må vite, gjøre og følge. Jeg synes ikke det er bra at små bedrifter er nødt til å kunne så mye. Det må være digitalt alt, og det tror jeg vil stoppe en del som vil drive med noe, men som ikke kan dette. Så jeg synes det er litt voldsomt. Men det er jo for å stoppe kriminalitet og sånn, så der er jo greit nok.

Påvirkes endringene av teknologi?

Ja, det gjør jo det. Det blir stadig flere muligheter, og det legges vel om på systemer og sånn i skatteetaten og rundt omkring. Vi er jo nesten samlet i et snart.

Tror du teknologien kommer til å fortsette å påvirke?

Jeg tror den kommer til å påvirke mer i fremtiden. Det er den veien det går. Samfunnet går jo også mot stadig mer kontroll.

Hvordan tror du fremtiden er for regnskapsførere?

Den tror jeg er god. Selv om systemer blir bedre, så er det jo bruk for regnskapsførere og den kompetansen i forhold til regler og sånn. Så det er nok ikke mindre bruk for regnskapsfører i fremtiden.

Noe annet viktig?

Kanskje at jeg synes at det blir litt mye av det gode med kontroll. Det kan drepe initiativ rett og slett. Men jeg synes jo at nyvinninger er bra, det som er synd er visst noen klarer å «hacke» systemene. Da har en nok et problem. Så det er sårbart. De er jo flinke de som lager teknologien, og systemene er gode, men «hackerne» er nok gode de også. Da står vi der. Men de har jo servere, og lagrer og driver med «backup» så det går sikkert bra.

6.6. Intervju med Ole Martin Grindheim, bedriftsleder

Dette intervjuet blir litt annerledes enn de andre jeg gjennomfører.

Hvor lenge har du vært bedriftsleder i Etne Auto AS?

I snart 30 år.

Hvordan oppfatter du at dagens situasjon er for regnskapsførere?

Jeg oppfatter at regnskapsførere har mye ny teknologi som gjør at hverdagen deres blir lettere.

Har du merket noen endringer for regnskapsføreren opp igjennom tidene?

Jeg har merket det veldig godt. Det skjer stadig endringer i regelverket og i måten regnskapsføringen gjøres på. Det skjer endringer i avgiftssystemet hele tiden, og i måten det skal betales skatt på.

Påvirkes disse endringene av teknologi?

Delvis. Mest politikk.

Hva mener du med politikk?

At politikerne endrer lover og regler. Mva-regler og sånn.

Er det noe forskjell på regnskapsføringen før enn nå?

Ikke for min del. Jeg tror at regnskapsførere i fremtiden vil bli mer rådgivere enn de vil være bokførere. At selve arbeidet med bokføringen går ned som følge av at det blir enklere i form av ny teknologi. Behovet for rådgivning blant bedriftene vil øke. At en kan støtte seg på noen som kan dette.

Har du andre forventinger til regnskapsfører nå enn før?

Jeg har høyere forventninger. De skal levere resultat. De blir mer og mer utfordrende å drive butikk for å få det til å bli lønnsomt, og vi er da avhengig av å ha tett og god regnskapsførsel. Ha det tett på for å ha kontroll.

Er det noe annet viktig?

For bedriftene er det jo viktig å ha en god regnskapsfører og oppdatert regnskap slik at en kan bruke regnskapet som et styringsverktøy. Verden er i endring, og bedriftene må tilpasse seg. Det er viktig å ha et grunnlag for å gjøre endringer og ha et regnskap som bedriften kan se hvor de gjør de bra og hvor en må forbedre seg.

6.3. Referanseliste

Johannessen, A., Christoffersen L. & Tufte, P. A. (2011). *Forskningsmetode for økonomisk-administrative fag* (3. utg.). Oslo: Abstrakt forlag AS.

Moen, T. & Havstein, B. (2009). *Regnskapsorganisering. Bokføring og intern kontroll* (6. utg.). Fagernes: Cappelen Damm AS.

Sekkeseter, H. O. (2017, 8. mai). Omstillingen for regnskapsførere er i gang. Hentet fra <https://www.sticos.no/fagstoff/kategori/regnskapslov/omstillingen-for-regnskapsfoerere-er-i-gang>

Finanstilsynet. (2017) *Dokumentbasert tilsyn for autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskap – oversikt*. Hentet fra https://www.finanstilsynet.no/contentassets/553aefbe857241dbb0e0ba0056dbf06a/dokumentbasert_tilsyn_for_auoriserte_regnskapsforere_og_regnskapsforerselskap.pdf

Vorpenes, A. M. (2016, 25. november). Digitalisering av regnskapsbransjen: Hvorfor er vi så redde? Hentet fra <https://www.visma.no/blogg/digitalisering-av-regnskapsbransjen/>

Gursli-Berg, G. & Rosvold, K. A. (2018). Teknologi, *Store Norske Leksikon*. Hentet 19. april 2018 fra <https://snl.no/teknologi>

Andersen, P. B. (2015). Automatisering, *Store Norske Leksikon*. Hentet 19. april 2018 fra <https://snl.no/automatisering>

Ellefsen, H. C. (2016, 3. februar). Regnskap i skyen – til glede og besvær. Hentet fra <https://www.regnskapnorge.no/artikler/teknologi2/regnskap-i-skyen--til-glede-og-besvar/>

Brørs, T. & Sellæg, F. E. (2015). Automatisering av regnskapsfunksjonen. *Praktisk økonomi & finans, 2015* (Volum 31), 307-318. https://www-idunn-no.galanga.hvl.no/pof/2015/04/automatisering_av_regnskapsfunksjonen

Utdanning.no. (2017, 14. juli) Yrkesbeskrivelse Regnskapsfører. Hentet 19. april 2018 fra <https://utdanning.no/yrker/beskrivelse/regnskapsforer>

Spandow, A. (2014, 21. Mars) Fremtidens regnskapsbransje. Hentet fra: <https://amestogroup.wordpress.com/2014/03/21/fremtidens-regnskapsbransje/>

Amesto Group. (2018, 31. januar). Fremtidens regnskapsfører. Hentet 19. April 2018 fra: <https://www.amesto.no/blogg/2014/11/fremtidens-regnskapsforer/>

Bugge, M. (2018, 17. april). Satser alt på skybaserte tjenester. Hentet fra <https://www.visma.no/blogg/satser-alt-pa-skybaserte-regnskapstjenester/>

Regnskapsførerloven. Lov 01. september 1993 nr. 109 om autorisasjon av regnskapsførere.

Revisorloven. Lov 01. august 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer.

Helmersen, B. R. (2013, 9. september). Kassadagbokens avskjed. Hentet fra <https://www.visma.no/blogg/kassadagbokens-avskjed-vsw/>

Fra Graphics Factory.com, av Christian Darkin/ Science Photo Library / Universal Images Group. Rights Managed / For Education Use Only. Hentet fra https://quest-eb-com.galanga.hvl.no/search/internet-code/1/132_1307767/Internet-computer-code

Fra Graphicsfactory.com. *Black and white outline of a student typing at a computer.* [Clip Art]. Hentet fra https://quest-eb-com.galanga.hvl.no/search/computer/1/314_1884169/Black-and-white-outline-of-a-student-typing-at-a-computer/more